

Χαραλάμπους Νεοφύτου
Πρεσβυτέρου

Η
ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΟΔΟΔΕΙΧΤΗΣ

Περιεχόμενα

<i>Προς τον αναγνώστη</i>	5
2. Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ.....	13
ΤΗΣ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ	13
3.Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ	16
4.ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΟΥΜΕ	26
5. <i>Πώς πρέπει να ελεούμε;</i>	31
6. ΟΤΑΝ ΑΠΟΥΣΙΑΖΕΙ Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ	40
7.Προσευχή.....	48

Προς τον αναγνώστη.

Αγαπητέ αναγνώστη.

Η μικρή αυτή εργασία που κρατάς στα χέρια σου, είναι ένα απλά γραμμένο κείμενο, που σκοπό έχει να διαφωτίσει καθαρά και σύντομα τον αναγνώστη του πάνω στο θέμα της ελεημοσύνης. Ακόμα είναι η αγωνία μας και η προσπάθειά μας για σωστή εφαρμογή και βίωση των αρετών και των εντολών του Θεού από κάθε χριστιανό, γιατί μόνο έτσι θα μπορούσε να βιώσει τη κατά Χριστό ζωή και να απολάνσει της χαράς του παραδείσου.

Όλοι υστερούμε στο τομέα αυτό και οι λόγοι είναι πολλοί και διάφοροι. Δεν θα τούς εξηγήσουμε εδώ. Σκοπός μας με την προσπάθεια αυτή, είναι, να παρουσιάσουμε, να αναλύσουμε κατά δύναμη και με τη βοήθεια των Πατέρων της Εκκλησίας μας τις χριστιανικές αρετές, για διαφώτιση των απλών χριστιανών μας.

Σε προηγούμενη μας προσπάθεια παρουσιάσαμε και άλλες αρετές. Σήμερα με την εργασία αυτή ετοιμάσαμε και λίγα λόγια για την σπουδαία αρετή της ελεημοσύνης, χωρίς της οποίας δεν θα δούμε Παράδεισο.

Τη μεγάλη αξία και ωφέλεια της αρετής της ελεημοσύνης θα τη διαπιστώσεις αγαπητέ μου αναγνώστη όταν διαβάσεις προσεκτικά τις λίγες σελίδες που ακολουθούν. Νομίζω ότι μέσα στις λίγες αυτές σελίδες βρίσκεται σε γενικές γραμμές το νόημα της ωφέλειας και χρησιμότητας της ελεημοσύνης, κι αν έχεις πρόθεση και διάθεση μπορείς να γνωρίσεις σωστά και να κάνεις κτήμα σου αυτή τη σωτήρια αρετή. Αποφεύγουμε συστηματικά τις πολλές αναφορές και παραπομπές σ' όλα τα θέματά μας, γιατί πιστεύουμε ότι δε χρειάζονται

πολλα λόγια σήμερα για να καταλάβει ο απλός χριστιανός το θέμα, αλλά χρειάζονται λίγα και βασικά. Όποιος δεν πείθεται με τα λίγα δε θα πεισθεί ούτε και με τα πολλά. Λίγα και απλά χρειάζονται σήμερα οι ολιγογράμματοι και εμπερίστατοι αδελφοί μας και πιστεύω ότι αυτά θέλουν και μ' αυτά βοηθούνται.

Τελειώνοντας εύχομαι μ' όλη μου τη ψυχή αυτός ο λιγοστός σπόρος να πέσει σε ψυχές γόνιμες και να βλαστήσει και να αποδώσει εκατονταπλασίονα καρπό για σωτηρία και ευτυχία αιώνια.

π' Χαράλαμπος Νεοφύτου

1.Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ.

Αφού η εργασία μας αυτή θα ασχοληθεί με την αρετή της ελεημοσύνης, θα πρέπει πρώτα να καθορίσουμε τι εννοούμε όταν αναφερόμαστε στην αρετή αυτή.

Ελεημοσύνη, λοιπόν, είναι η πρόθυμη και σπλαχνική μετάδοση κάθε καλού και αγαθού πράγματος, το οποίο εμείς έχουμε και μπορούμε να το μεταδώσουμε σ' όποιον έχει ανάγκη.

Η ελεημοσύνη δεν περιορίζεται σ' ένα άκαρπο αίσθημα, αλλά στην έμπρακτη χειρονομία. Ένα χωρίο του αποστόλου Ιακώβου, μας βοηθά να καταλάβουμε ότι η ελεημοσύνη είναι έμπρακτη χειρονο-

μία· Ἐὰν ὑπάρχει ἀδελφός ἢ ἀδελφή που δὲν ἔχει τὰ ἀναγκαῖα καὶ τοῦ πει κάποιος πηγαίνετε στο καλό, ζεσταθήτε, χορτασθήτε καλά, καὶ δὲν τοῦ δώσει αὐτὰ που χρειάζεται, τι τὸ ὄφελος;” (Ἰ-ακ.2,15) Ὡστε ἐλεημοσύνη εἶναι ἡ ἐκδήλωση ἐμπρακτῆς ἀγάπης. Ἡ ἐννοια τῆς ἐλεημοσύνης δὲν περιορίζεται στὴ μετάδοση λίγων ἢ πολλῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα πολλές φορές δίνουμε στοὺς φτωχοὺς ἐπιδειχτικά. Ἡ ἐλεημοσύνη ἔχει πολλές μορφές καὶ ἐκδηλώσεις, υλικές, ἠθικές καὶ πνευματικές ἀνάλογα με τὸ βαθμὸ τῆς ἀγάπης που ἔχει ὁ ἄνθρωπος. Ὁ ἱερός

Χρυσόστομος, μιλώντας πάνω στο μακαρισμό του ελεήμονος, «Μακάριοι οι ελεήμονες ότι αυτοί ελεηθήσονται» (Ματθ. 5. 7) λέγει· Ἐνταύθα ου τούς δια χρημάτων μόνον εμοί δοκεί λέγειν, αλλά και τούς δια πραγμάτων. Ποικίλος γαρ ο της ελεημοσύνης τρόπος και πλατεία η εντολή. Εγώ νομίζω, λέγει, ότι εδώ δεν εννοεί μόνον εκείνους μόνον που ελεούν με χρήματα, αλλά και εκείνους που ελεούν και με πράγματα. Η εντολή είναι πλατειά και έχει πολλούς και διάφορους τρόπους να ελεήσει κάποιος.

Η ελεημοσύνη λοιπόν, δεν είναι μόνο η μετάδοση χρημάτων, αλλά και κάθε άλλων αγαθού ή πράξης, ικανοτήτων και ταλάντων.

Για παράδειγμα, ελεημοσύνη είναι, και όταν ο τεχνίτης μεταδίδει την τέχνη του, ο δάσκαλος, ο επιστήμονας, ο γιατρός, όταν μεταδίδουν τις γνώσεις και τη βοήθειά τους σ' αυτούς που έχουν ανάγκη. Αλλά και η συμπαράσταση στον κλονιζόμενο στην πίστη· η επίσκεψη στους ασθενείς, και η ηθική και πνευματική βοήθεια στις χήρες και τα ορφανά. Και ένας καλός λόγος για παρηγοριά είναι μεγάλη ελεημοσύνη όπως λέγει

και η Γραφή. “ Οὐχί καύσων αναπαύη δρόσος; οὕτω κρείσσον λόγος η δο σις. Και ιδού λόγος υπέρ δόμα αγαθόν...” (Σ. Σειράχ. 18, 16-17). Δηλαδή, δεν θεεραπεύει η δροσιά τη μεγάλη ζέστη; Έτσι και ο λόγος ο καλός αναπαύει, περισσότερο από τα χρήμα τα. Και ιδού, ο λόγος ο καλός είναι πιο μεγάλο αγαθό από τη χρηματική δόση.

Η ελεημοσύνη επεκτείνεται και στη συγχώρηση αυτών που μας έβλαψαν. Συγχώρεσες; Ελέησες την ψυχή αυτού που σου έφταιξε. Και η ελεημοσύνη της ψυχής είναι ανώτερη από την ελεημοσύνη του σώματος.

Αυτά για την έννοια της ελεημό-
συνης και νομίζω είναι ικανά να
αντιληφθούμε ως που εκτείνονται
τα όριά της.

2. Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ

Επειδή όταν γνωρίζεις την κατα-
γωγή κάποιου αντιλαμβάνεσαι
και την αξία του. Το ίδιο ισχύει και
για την αρετή της ελεημοσύνης.
Θα προσπαθήσουμε να μάθουμε
τη καταγωγή της και να δούμε
την αξία της και την αναγκαιότη-
τά της.

Ποθεν λοιπόν, κατάγεται η ελεημοσύνη; Όπως φαίνεται, η καταγωγή της ελεημοσύνης είναι θεϊκή, γιατί έχει μητέρα της την απέραντη αγάπη του Θεού και κατ' επέκταση αυτόν το Θεό. Η σύνθεσή της, το περιεχόμενό της είναι η ευεργεσία του άλλου. Επειδή έχει πατέρα το Θεό ο οποίος είναι οικτίρμον και ελεήμον . Αυτός είναι ο κατ' ἔξοχὴν ελεήμον και διδάσκει ἔμπρακτα την ελεημοσύνη. Από αγάπη δημιούργησε τον κόσμο και με τη θεϊκή του Πρόνοια τον συντηρεί και φροντίζει να έχει τα αναγκαία. Δεν κουράζεται να ελεεί. Ο σοφός Σολομών λέ-

γει·“ Ἐλεείς δε πάντα, ὅτι πάντα δύνασαι και παροράς αμαρτήματα ανθρώπων εις μετάνοιαν. (Σοφ. Σολ. 11,23). Δηλαδή, όλους τούς ελεείς γιατί όλα μπορείς να τα κάνεις και παραβλέπεις τα αμαρτήματα των ανθρώπων για να μετανοήσουν βλέποντες τις ευεργεσίες σου. Απόδειξη αυτής της χωρίς διάκριση ελεημοσύνης του Κυρίου, είναι, ὅτι καθημερινά ἀνατέλλει τον ἥλιό του επί πονηρούς και αγαθούς, και βρέχει επί δικαίους και αδίκοις (Ματθ. 5,45).

Από αυτά τα λίγα φαίνεται η θεϊκή καταγωγή της ελεημοσύνης και η μεγάλη της αξία και για

τούτο και ο Κύριος στους μακαρισμούς περιέλαβε και την ελεημοσύνη μακαρίζοντας εκείνους που ελεούν και βεβαιώνει ότι και αυτοί θα ελεηθούν από το Θεό. Είναι αναγκαία λοιπόν η άσκησή της αρετής αυτής μεταξύ των ανθρώπων και ιδίως των χριστιανών, επειδή έχει σχέση και με τις άλλες αρετές, όπως θα δούμε στη συνέχεια.

3.Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΑΡΕΤΕΣ

α) Με την προσευχή.

Η σχέση της ελεημοσύνης με την προσευχή, όπως και με όλες τις αρετές θα πρέπει να είναι στενή και αχώριστη επειδή συντελεί στη πλούσια συγκομιδή καρπών πνευματικών

Όταν η ελεημοσύνη συνδιάζεται, ασκείται, παράλληλα με την προσευχή γίνεται ένα δυνατό ζευγάρι αρετών που κατορθώνει να προβάλλει με επιτυχία ενώπιον του Θεού, όλα τα αιτήματα και τις ανάγκες του ανθρώπου. Η ελεημοσύνη έχει πολλή παρηρησία στο θρόνο του θείου ελέους και γι αυτό γίνεται το όχημα που μεταφέ-

ρει την προσευχή στο θρόνο του Θεού.

Οι ελεημοσύνες του Εκατόνταρχου Κορνήλιου μετέφεραν τις προσευχές του στο θρόνο του Θεού όπως βεβαιώνει η Γραφή. Αυτός ήταν άνθρωπος εϋσεβής...*ποιών τε ελεημοσύνας πολλάς τω λαώ και δεόμενος του Θεού δια παντός* (Πραξ. κεφ.10). Ήταν άνθρωπος, όπως λέγει η Γραφή, ευσεβής και ελεήμονας και προσευχόταν πάντοτε στο Θεο. Μια μέρα κατά την απογευματινή του προσευχή, φάνηκε μπροστά του ένας άγγελος και του είπε· *«Αί προσευχαί σου και αι ελεημοσύναι σου ανέ-*

βησαν εις μνημόσυνον ενώπιον του Θεού» . Από το γεγονός αυτό βεβαιωνόμαστε ότι οι προσευχές του ελεήμονα ανθρώπου, δεν μένουν αναπάντητες αλλά και εισακούονται πολύ από το Θεο.

Οι δε Πατέρες της Εκκλησίας μας, το βεβαιώνουν αυτό μέσα από την εμπηρεία τους. Για παράδειγμα, ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, λέγει· Αυτή λοιπόν(η προσευχή), θα μας διαφυλάξει... και μαζί μ' αυτή και η άφθονη ελεημοσύνη. Το ζευγάρι αυτό δύναται άφθονα αγαθά άνωθεν να μας χορηγήσει, να σβύσει στην ψυχή μας την πυρκαγιά των αμαρτημάτων και να

μας κάνει βεβαίους για τη σωτηρία μας.

Τελος για να μη μακρογορούμε, ας ακούσομε και τον Ιωάννη το συγγραφέα της Κλίμακας, ο οποίος συμβουλεύει· Νά γίνεσαι υπερβολικά ελεήμονας και συμπονετικός εσύ που καλλιεργείς την προσευχή .

2)Με τη μετάνοια.

'Ας δούμε τώρα ποιά είναι η σχέση της ελεημοσύνης με τη μετάνοια.

Ο λόγος του Θεού είναι αποκαλυπτικός για το θέμα μας «*Λύτρον*

ανδρός ψυχής ο ίδιος ο πλουτος»
(ΙΙαο. 13. 18). Δηλαδή η λύτρωση, η ελευθερία, και η σωτηρία της ψυχής του άνδρα είναι ο ίδιος ο πλούτος του. Και αλλού πάλιν *«Με ελεημοσύνες εξαγόρασε τις αμαρτίες σου»*.

Ο δε ιερός χρυσόστομος παρουσιάζει την ελεημοσύνη ως τον τέταρτο δρόμο της μετάνοιας. Και συνεχίζει να λέγει, ότι η ελεημοσύνη έχει φτερά μεγάλα και διασχίζει τον αέρα, ξεπερνά τον ήλιο και τη σελήνη και τα πλήθη των αγγέλων και παρευρίσκεται στο θρόνο ενώπιόν του Θεού και βοηθά τον αμαρτωλό να βρει έλεος και συγχώ-

ρηση από το Θεό. Η ελεημοσύνη, «είναι ικανή και άλλες αμαρτίες να εξαλείψει και τη καταδίκη να απομακρύνει. Ενώ εσύ σιωπάς, αυτή στέκει κοντά σου και γίνεται συνηγορός σου». Βλέπεις πόσο συνδιάζεται και πόσο βοήθα η ελεημοσύνη, τη μετάνοια του ανθρώπου;

Επειδή εμείς καθημερινά αμαρτάνουμε είναι αναγκαίο και καθημερινά να μετανοούμε και να επιστρατεύουμε και την ελεημοσύνη για να γίνεται περισσότερο αποτελεσματική η σωτηρία μας. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι μετάνοια χωρίς ελεημοσύνη είναι πτηνό χωρίς φτερά και κατά συ-

νέπεια να μη μπορεί να πετάξει και να ελευθερωθεί.

3) Με τη δικαιοσύνη

Σίγουρα η ελεημοσύνη έχει πολύ μεγάλη σχέση με τη δικαιοσύνη, επειδή ζουμε σε κόσμο κατά πλειοψηφία αδικο. Έπειδή ο χριστιανισμός είναι θρησκεία αγάπης είναι και κοινωνία δικαιοσύνης. Αυτό μαρτυρεί η πρώτη κοινωνία των μαθητών του Ναζωραίου. Από το βιβλίο των Πράξεων πληροφορούμαστε τα εξής: *«Ήσαν επί το αυτό (οι χριστιανοί) και είχαν άπαντα κοινά, και τα κτήματα επίπρασκον και διεμέρι-*

*ζον αυτά πασι καθότι αν τις χρει-
αν είχε»*(Πραξ. 2,44, 45. και 4, 32, 33) Δη-
λαδή ήταν όλοι μαζί και είχαν τα
πάντα κοινά. Έπωλουν τα κτή-
ματά τους και και τα διαμοίραζαν
κατά τις ανάγκες του καθενός. Έ-
τσι δεν υπηρχε μεταξύ τους κανέ-
νας που να μην έχει τα προς το
ζην. Με τον τρόπο αυτό της ελεη-
μοσύνης εφάρμοζαν τη δικαιοσύ-
νη του Θεού.

Έλεημοσύνη και δικαιοσύνη
πρέπει να συμβαδίζουν στη ζωή
των χριστιανών, γιατί αυτό κάνει
καθημερινά σ' όλους μας ό ουρά-
νιος μας Πατέρας. 'Αν δεν ελεού-
με τότε βασιλεύει ο ατομικισμός

και η αδικία, την οποία θα τιμωρίσει σκληρά ο Κριτής Θεός την ημέρα της μεγάλης δίκης. Την προειδοποίηση αυτή μας την κάνει ο Κύριος με την παραβολή του ασπλαχνου οφειλέτη, τον οποίο κατεδίκασε ρίχνοντάς τον στη φυλακή. Του είπε:«Λεν επρεπε να ελεήησεις τον σύνδουλό σου, καθώς και εγώ σε ηλέησα;»(Ματθ. 18,33.)

Έλεημοσύνη και δικαιοσύνη είναι θεϊκές αρετές, συμβαδίζουν και καλούμαστε να τις εφαρμόζουμε. Αυτός ο συνδιασμός ελευθερώνει και την κοινωνία από

πολλά και δυσάρεστα πράγματα
και εμπεδώνει την δικαιοσύνη.

4. ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΟΥΜΕ

*«μακάριον ἔστιν δίδοναι ἢ λαμβάνειν»
(Πραξ.20. 15)*

Άπό τα όσα αναφέραμε φαίνεται Ότι θα πρέπει να γίνουμε ελεήμονες, γιατί έχουμε υποχρέωση που απορρέει από τη χριστιανική μας ιδιότητα, αλλά και επιβάλλει το συμφέρον της ψυχής μας αυτά θα αναλύσουμε στη συ-

νέχεια για να βεβαιωθούμε Ότι πρέπει να γίνουμε ελεήμονες.

α). Τον ελεήμονα αγαπά ο Κύριος επειδή Του μοιάζει, γιατί ο Θεός είναι από τη φύση Του ελεήμονας «οικτίρμων και έλεήμων ο Κύριος» Αυτό βεβαιώνεται από τα τόσα αγαθά, πνευματικά και υλικά, που εφοδιάζει καθημερινά τον κόσμο και κάθε ανθρωπο χωριστά.

β). Με το να ελεούμε γινόμαστε Όμοιοι με τον Πλάστη μας, όπως λέγει και ο Θεολόγος Γρηγόριος:«ουδενί άλλω ανθρωπος όμοιώνεται Θεώ ως το ευ ποιείν». Δηλαδή με κανένα άλλο τρόπο

δεν γίνεται ο άνθρωπος ομοιος με το Θεό, παρά μόνο όταν ελεεί τους αλλους.

γ). Το να γίνουμε Ελεήμονες συμφέρει πολύ στη ψυχή μας, γιατί και εμείς θα ελεηθούμε και θα γίνουμε ευτυχισμένοι, όπως βεβαιώνει ο Κύριος' «Μακάριοι οι ελεήμονες ότι αυτοί ελεηθήσονται». Με το να ελεούμε καλλιεργούμε την αγάπη και τη φιλανθρωπία και βοηθούμε τους αδύνατους συνανθρώπους μας να μην αισθάνονται εγκατάλειψη και δυστυχία, αλλά και τη συνείδησή μας αναπαύουμε και ωφελούμαστε προσωπικά.

Άκόμα επιβάλλεται να ελε-
ουμε, γιατί κάθε μας ελεημοσύνη
την χρεώνει ο Κύριος στον Έαυτό
Του. «'Εφ' οσον εποιίσατε ἐνί τού-
των των ελαχίστων εμοί εποιήσα-
τε». Και σύμφωνα πάλιν με το λό-
γου Του, *Τον ελεήμονα, «εν ημέρα
πονηρά ρύσεται αυτόν ο Κύ-
ριος»*. Σύμφωνα με τα πιο πάνω
είναι και ο σοφός Σειράχ, λέγον-
τας: *«Σύγκλεισον ελεημοσύνην εν
τοις ταμείοις σου, και αυτή εξελεί-
ται σε εκ πάσης κακώσεως»* (Σοφ-
Σειράχ 29. 12) Δηλαδή γέμισε τις απο-
θήκες σου με ελεημοσύνη και αυτή
θα σε γλυτώσει από κάθε κακό. Ό-
ταν ελεούμε ωφελούμε περισσό-

τερο τον έαυτό μας. Ακόμα η ελεημόσυνη ελευθερώνει ψυχή από το θάνατο. Αυτό το συμπέρασμα βγαίνει από τα όσα ακούσαμε.

δ). Λόγοι ηθικής και δικαιοσύνης επιβάλλουν την ελεημοσύνη στους χριστιανούς. Έπειδή οι φτωχοί και δυσπραγούντες είναι μέλη, όπως κι εμείς, του ενός σώματος του Χριστού, της Έκκλησίας, και ως εκ τούτου είναι και δικά μας μέλη και όταν ύποφέρουν ύποφέρουμε όλοι και θα πρέπει να τους ανακουφίζουμε με τις αγαθές μας προσφορές.

Ἐμεῖς που ἔχουμε τα προς το ζην και δε χρειαζόμαστε βοήθεια μήπως δεν υψώνουμε συχνά τα χέρια μας στον ουρανό και δε ζητούμε από το Θεό βοήθεια; Ἄφού εμεῖς λαμβάνουμε από το Θεό ἔχουμε ὑποχρέωση να δίδουμε.

5. Πώς πρέπει να ελεούμε;

Το συμπέρασμα από τα προηγούμενα είναι οτι πρέπει να ελεούμε με ολα τα μέσα που ἔχουμε στη διάθεσή μας. Πως πρέπει αραγε να γίνεται η ελεημοσύνη μας για να είναι αρεστή στο Θεό και καρποφόρα για μας; Αυτό θα

το μάθουμε στη συνέχεια μέσα από το λόγο του Κυρίου.

«Προσέχετε την έλεημοσύνη ύμων μη, ποιείν εμπροσθεν των ανθρώπων, προς το θεαθήναι αυτοίς.» (Ματθ.6.1). Δηλαδή η ελεημοσύνη μας πρέπεινά γίνεται μακριά από κάθε επίδειξη και παρηρησία διαφορετικά μας προειδοποιεί. *«ει δε μήγε μισθόν ουκ εχετε»* Διαφορετικά χάνετε το μισθό σας. *« Όταν δε ποιείς ελεημοσύνην, μη σαλπίσης εμπροσθέν σου»* (Ματθ.6,2) Δηλαδή όταν κάνεις ελεημοσύνη μην τη διαλαλήσεις όπως κάνουν οι υποκριτές...

Η ελεημοσύνη πρέπει να γίνεται με κάθε μυστικότητα μακριά από τυμπανοκρουσίες και επίδειξη, και στα κρυφά. *«Μη γνώτω η αριστερά σου τι ποιεί η δεξιά σου»* Να μη γνωρίζει τι αριστερά σου τι κάνει δεξιά σου, αλλά στα κρυφά.

Η ελεημοσύνη μας να γίνεται με προθυμία, απλοχεριά, να προέρχεται από αγάπη και ευσπλαχνία., γιατί κατά τον απόστολο Παυλο' *«'Ο σπείρων φειδομένως φειδομένως και θερίσει, και ο σπείρων επ' ευλογίαις επ' ευλογίαις και θερίσει»* (Β.Κορ.9.6) Δηλαδή αυτός που σπέρνει με τσιγκου-

νιά πολύ λίγα θα θερίσει και αυτός που σπέρνει πολλά και με προθυμία θα θερίσει πολλά. Την ίδια έννοια έχει και το επόμενο χωρίο. *«Εκαστος καθώς προαιρείται τη καρδιά, μη λύπης ή εξ αναγκης, ίλαρόν γαρ δότην αγαπά ο Θεός»*. Δηλαδή αυτός που ελεεί πρέπει να δίνει με την καρδιά του χωρίς να λυπάται, αλλ' ουτε να δίνει μόνο και μόνο για να ξεφορτωθεί το φτωχό. Να δίνει ελεύθερα δίχα να πιέζεται και κατόπιν να λυπάται.

Ο Άββα Δωρόθεος λέγει: *«Ευάρεστον είναι όταν κάποιος κάνει ελεημόσυνη, να μην την κάνει*

από κάποια λογισμό ανθρώπινο η σκοπό, αλλά για το ίδια το καλό, για τη συμπάθεια, για την αγάπη.

γ). Η ελεημοσύνη μας ακόμα πρέπει να γίνεται χωρίς διάκριση. Δηλαδή κάθε φτωχός που ζητά τη βοήθειά μας να του δίνουμε χωρίς συμπάθεια η αντιπάθεια, σύμφωνα με το λόγο του Κυρίου' **«Παντί τω αίτουντι σε δίδου»** (Λουκ. 6. 30 και Ματθ. 5. 42). Θα πρέπει να δίνουμε ό,τι μπορούμε χωρίς να ξεχωρίζουμε αυτούς που ζητουν τη βοήθειά μας, αν έχουν δηλαδή ανάγκη η όχι. Γιατί ετσι μιμούμαστε τον ουράνιο Πατέρα μας ο Ό-

ποιός *«ανατέλλει τον ήλιό Του επί πονηρούς και αγαθούς και βρέχει επί δικαίους και αδίκους»* (Ματθ. 5. 45). Άλλίμονο αν ο Θεός ευεργετούσε τους ανθρώπους σύμφωνα με την αξία τους.

Σίγουρα δε θα παίρναμε τίποτα οι περισσότεροι, γιατί ένεκα των αμαρτιών μας θα κρινόμαστε ανάξιοι.

Οι θεοφόροι Πατέρες της Έκκλησίας αποφαινόνται για το θέμα μας, για παράδειγμα: ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος λέγει: *«Ο άνθρωπος ο ελεήμων είναι λιμάνι σ' όσους βρίσκονται σε ανάγκη, και το λιμάνι δέχεται όλους τους*

ναυαγούς και τους απαλλάσσει από τους κινδύνους, και είτε αυτοί είναι κακοί, είτε είναι αγαθοί, είτε είναι ότιδήποτε άλλο αυτοί που κινδυνεύουν τους δέχεται όλους μέσα στην αγκαλιά Του»

Ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής, λέγει: «Όποιος κάνει ελεημοσύνη μιμούμενος το Θεό, δεν κάνει διάκριση καλού η κακού, δικαίου η αδίκου στα απαραίτητα της της ζωής, αλλά μοιράζει σε όλους κατά τις ανάγκες τους, αν και προτιμά τον έναρετο από τον κακό». Έδώ υπάρχει μια λεπτομέρεια που πρέπει να προσέξουμε. κατά τις ανάγκες τους. Όστε η δι-

άκριση εισέρχεται στο θέμα της ποσότητας όπου στην ανάγκη του άλλου χρειάζεται. Για παράδειγμα, σου ζητούν ελεημοσύνη δύο άνθρωποι ο ένας για τις καθημερινές του ανάγκες και ο δεύτερος για τη θεραπεία του άρρωστου παιδιού του εδώ σίγουρα θα δώσεις περισσότερα στο δεύτερο που χρειάζεται πιο πολλά για την ασθένεια του παιδιού. Έδώ επιτρέπεται η καλή διάκριση την οποία πρέπει να εφαρμόζουμε στις ιδικές περιπτώσεις.

Πρέπει να γνωρίζουμε και τούτο. Όταν κάποιος μας ζητά ελεημοσύνη, ακόμα και να γνωρίζουμε ό-

τι δεν την χρειάζεται, δε θα πρέπει να τον αφήσουμε να φύγει με αδειανά χέρια και να τον πικράνουμε. 'Ας του δώσουμε κάτι, γιατί αν πρόσθέσουμε ακόμα κάτι σ' αυτά που έχει δε θα κάνουμε κακό. Άλλωστε το αυτό κάνει και ο Θεός σ' όλους μας. Αν και έχουμε τα προς το ζην, προθέτει κι αλλα κάθε μέρα σε μας. Κι αν ακόμα σου ελθει λογισμός να μην του δώσεις, να διώξεις το λογισμό λέγοντας μήπως εγώ είμαι περισσότερο άξιος και καθημερινά με ελεεί ο Θεός; "Έτσι διώχνεις τον πειρασμό, ελεείς και μιμείσαι τον Θεό σου.

6. ΟΤΑΝ ΑΠΟΥΣΙΑΖΕΙ Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Η απουσία της ελεημοσύνης από τη ζωή των ανθρώπων δημιουργεί μια κοινωνία εγωιστική, εγωκεντρική. Γίνονται οι άνθρωποι απάνθρωποι, ατομικιστές και αδιάφοροι για την δυστυχία του συνανθρώπου τους, με αποτέλεσμα αυτοί που υποφέρουν να βλέπουν τους εύπορους με αντιπάθεια και μίσος ακόμα. Όταν οι φτωχοί υποφέρουν, βασιλεύει η αδικία. και διαταράσσεται όμαλότητα της ζωής, Όταν δεν καλλιεργείται η ελεημοσύνη βασιλεύει η ασπλαχνία.

Οι φτωχοί που βλέπουν την αναλησσία της κοινωνίας γίνονται επαναστάτες και με την πρώτη αφορμή εξεγείρονται για να τιμωρήσουν τη σκληρότητα των πλουσίων με αποτέλεσμα να γίνονται εξεγέρσεις και ταραχές ακόμα. Η φιλαργυρία γίνεται αιτία να απομακρυνθεί ο άνθρωπος από το Θεό να χάσει και «το κατ' εικόνα» του Πλάστη του και σίγουρα αργά η γρήγορα θα επισύρει επί την κεφαλή του τη θεία οργή και τιμωρία. Αυτή η απανθρωπιά θα τιμωρηθεί όπως βεβαιώνει ο λόγος του Κυρίου. *«Η γαρ κρίσις ανέλεος τω μη ποιίσαντι ελεος»* (Ιακ. 2. 13). Ο

Θεός θα κρίνει χωρίς ελεος και συμπάθεια τους ανθρώπους, που δεν ελέησαν τους φτωχούς και αδύνατους συνανθρώπους τους.

Χωρίς την ελεημοσύνη όλες οι άλλες αρετες χάνουν την αξία τους ενώπιον του Κυρίου. Παράδειγμα οι «Δέκα παρθένες. του ευαγγελίου. Οι πέντε φρόνιμες πήραν αρκετό λάδι για τους λύχνους τους και μόλις έφθασε ο νυμφίος μπήκαν μαζί του στους γάμους, ενώ οι άλλες πέντε δεν φρόντισαν να πάρουν μαζί τους αρκετό λάδι και μέχρι που να πάνε να αγοράζόσουν έκλεισε η θύρα του γάμου και έμειναν έξω. Ερμηνεύοντας

τη παραβολή ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, λέγει ότι το φως είναι η παρθενία και το λαδί η ελεημοσύνη. Για να διατηρηθεί το φως χρειάζεται το λάδι. Δηλαδή μαζί με την παρθενία έπρεπε να υπάρχουν και άλλες αρετές και προπάντων η ελεημοσύνη. Η ελεημοσύνη λοιπόν είναι αναγκαία να συμπληρώνει όλες τις αρετές για να ολοκληρώνεται η ωφέλεια τους.

Όταν απουσιάζει η ελεημοσύνη από τη ζωή μας, κινδυνεύουμε να χάσουμε τη σωτηρία μας.

Μια ματιά στο ευαγγέλιο βεβαιώνεται αυτό. Ας διαβάσουμε

τη παραβολή του πλουσίου και του φτωχού Λαζάρου (Λουκ. 16. 19-30) Ο πλούσιος επειδή δεν σπλαχνίστηκε και δεν ελέησε τον φτωχό Λάζαρο έχασε το Παράδεισο, Και ο καταχραστής δούλος επειδή δεν ελέησε το σύνδουλο του κλείστηκε δια βίου στη φυλακή. (Ματθ. 18. 23-35)

Οι ανελεήμονες θα τιμωρηθούν σκληρά στο τέλος. Αυτό μαρτυρεί το στόμα του Κυρίου, από τη διήγηση των γεγονότων της ημέρας της κρίσεως. Εκεί θα ακούσουν όλοι όσοι δεν άσκησαν την αρετή της ελεημοσύνης, τα

τρομερά εκείνα λόγια: «Πορεύεσθε απ' εμού οι κατηραμένοι εις το πυρ το αιώνιον.... επείνασα γαρ και ουκ εδώκατε μοι φαγείν...» (Ματθ.25. 31-46).

Σχολιάζοντας ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος την καταδίκη των ανελεημόνων λέγει:«Δεν είπε ο Κύριος σε καταδικάζω, γιατί επόρνευσες, ότι εμοίχευσες, ότι έκλεψες, ότι επιόρκησες, αν και αυτά είναι ολέθρια κακά.... αλλά για την απανθρωπιά σας, γιατί είχατε αρκετό το φάρμακο της σωτηρίας σας, την ελεημοσύνη, την αφήσατε και καταφρονήσατε τόσες μεγάλες ευεργεσίες». Βλέπετε πόσο

μεγάλο κακό είναι η απουσία της
ελεημοσύνης;

Τελειώνοντας διαπιστώνου-
με ότι είναι πολύ αναγκαία η αρε-
τή της ελεημοσύνης μεταξύ μας,
και για τούτο θα πρέπει όλοι και
κάθε χριστιανός χωριστά, που θέ-
λει να σώσει τη ψυχή του να την
εφαρμόζει στη ζωή του, έστω κι
αν είναι και φτωχός, για το αιώ-
νιο συμφέρον της ψυχής μας. Λέ-
γει και η Γραφή :«Ο ελεών πτω-
χόν δανίζει Θεώ»

Αυτό το βεβαιώνει ο Κύριος
την ημερα της κρίσεως θα πει

στους ελεήμονες: «...αφού κάνατε αυτά σ' ένα απ' αυτούς τους μικρούς και ασήμαντους αδελφούς μου, σ' εμένα τά κάνατε» (Ματθ. 25. 40) .

Επομένως ας ελεούμε για να πάρουμε πίσω με τόκο μάλιστα όσα θα δώσομε, αλλ.α και την αιώνια ζωή να κερδίσουμε μέσα στη βασιλεία του Θεού μας του Οποίου το όνομα ας είναι ευλογημένο και δεδοξασμένο στους απεράντους αιώνες. Αμήν

7.Προσευχή

Κύριε! δίδαξαν με να ελέω εκουσίως, ευγενώς, με χαρά, και να πιστεύω ότι ελεών δεν χάνω, άλλα κερδίζω, απείρως περισσότερο απ' ότι δίδω. άπότρεψον τους όφθαλμούς μου από σκληροκαρδίους

ανθρώπους, οι οποίοι δεν συμπαθούν τους φτωχούς, συναντούν την πτωχείαν με άδιαφορίαν, επικρίνουν, μέμφονται, στιγματίζουν άλλους με επαίσχυντα όνόματα και εξασθενούν την καρδίαν μου, δια να μην μπορώ να κάμνω το καλόν και να σκληρύνω και έγώ την καρδίαν μου άπέναντι της πτωχείας. Ω, Κύριε, πόσους τοιούτους άνθρωπους συναντώμεν! Κύριε, διόρθωσε τα έργα της φιλανθρωπίας! Κύριε, δος ώστε κάθε ευεργεσία, την όποιαν κάμνω, να άποβαίνει επωφελής και όχι επιβλαβής! Κύριε, δέξαι την ευεργ-

γεσίαν μου εν τω προσώπω των
πτωχων... Αμήν.

(Από το βιβλίο; *Η ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΖΩΗ* " Ι-
ωαννου Πρωθιερέως της Κροστάνδης, Έκδοση
τρίτη, Αθηναι 1948.